

การแสดงออกทางการเมืองอย่างสร้างสรรค์ของพลเมืองยุคใหม่ The creatively political expression of new generation.

อำนาจ อางหาญ¹
Aumnart Art-harn

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อมุ่งศึกษาเกี่ยวกับการแสดงออกทางการเมือง ของพลเมืองยุคที่มีการชุมนุมทางการเมืองอย่างสร้างสรรค์โดยศึกษาจากการชุมนุมประท้วงรัฐบาลปีพุทธศักราช 2563 ที่มีการชุมนุมซึ่งใช้กลยุทธ์แบบใหม่ที่ไม่ค่อยเกิดขึ้นในสังคมการเมืองของไทย คือการชุมนุมแบบรวดเร็ว จบเร็ว ไม่ยืดเยื้อ มีการรวมกลุ่มของกลุ่มการเมืองต่าง ๆ อาทิ เยาวชนปลดแอก คณะราษฎร 2563 กลุ่มแนวร่วมธรรมศาสตร์และการชุมนุม ที่ตั้งขึ้นโดย นักเรียน นิสิตนักศึกษา โดยเรียกในบทความว่าคนรุ่นใหม่ และ การใช้สัญลักษณ์ทางการเมือง ตามภาพยนตร์ การใช้เพลงจากการ์ตูนมาดัดแปลง เพื่อสร้างบรรยากาศการชุมนุมและเสียดสีรัฐบาลการประดิษฐ์คำศัพท์ใหม่เพื่อใช้เรียกในกลุ่มคนรุ่นใหม่เพื่อใช้ในการเข้าร่วมชุมนุม

คำสำคัญ : การแสดงออกทางการเมือง, สัญลักษณ์ทางการเมือง, รัฐบาล, การเมืองสร้างสรรค์

Abstract

This article has an objective To focus on studying political expression Of the citizens of the era of having a constructive political assembly by studying from the 2020 government protests, There are rallies that use new strategies that rarely occur in Thai political society. Is a quick assembly that ends quickly, not prolonged And there are various groups of political groups such as Free YOUTH, United Front of Thammasat an Demonstration, People's Party 2020, Movie-based political

¹ วิทยาลัยบริหารศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้; School of Administrative Studies - Maejo University
aumnart.2544@gmail.com

symbols, The use of music from the cartoon was adapted, To create an atmosphere of assembly and to taunt the government, inventing new words for the new generation to use in the assembly.

Keywords: Political expression, Political symbol, Government, Creative politics

บทนำ

ประเทศไทยเป็นประเทศหนึ่งที่ปกครองด้วยระบอบประชาธิปไตยระบอบประชาธิปไตยสมัยใหม่นั้นเป็นการปกครองโดยประชาชนประชาชนอาจแสดงพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในรูปแบบต่าง ๆ เช่นการใช้สิทธิเลือกตั้งการประท้วงหรือการแสดงความคิดเห็นทางการเมืองต่าง ๆ เป็นต้น (นรนิติ เศรษฐบุตรและคณะ, 2541 :3) โดยปัจจุบันจะเห็นได้ว่าการแสดงออกทางการเมืองกระทำได้อย่างกว้างขวางมากขึ้น โดยการเข้าไปมีส่วนร่วมของนิสิต นักศึกษา นักเรียน และประชาชนทั่วไป โดยเฉพาะนิสิตนักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับอุดมศึกษา ซึ่งเป็นวัยที่อยู่ในช่วงวัยรุ่นตอนปลาย เพราะเป็นวัยที่กำลังเข้าสู่การมีส่วนร่วมทางการเมืองและกำลังเข้าไปสู่วัยผู้ใหญ่ที่อาจก้าวเข้าไปสู่การมีบทบาทหน้าที่ทางการเมืองหรือการแสดงออกทั้งทางตรงและทางอ้อมในอนาคต

การชุมนุมสาธารณะนั้น ถือเป็นการแสดงออกซึ่งเจตจำนงของ บุคคล ที่มีอุดมการณ์หรือผลประโยชน์เป็นเป้าหมายร่วมกันและต้องการให้เป้าหมายนั้นบรรลุผลด้วยการเรียกร้อง ต่อรองหรือกดดัน ต่อการกำหนดนโยบาย หรือ การบริหารงานตามนโยบายของรัฐ ในทางวิชาการ รัฐศาสตร์ เรียกการรวมกลุ่มบุคคลเช่นนี้ว่ากลุ่มผลประโยชน์ (Interest Group) หรือกลุ่มกดดัน (Pressure Group) ซึ่งเป็นการรวมตัวกันของผู้คนที่มีความเป้าหมายเชิงผลประโยชน์หรือเชิงค่านิยม เป็นองค์กรที่เกิดขึ้นจากความสมัครใจรวมตัวกันของปัจเจกบุคคลแสดงออกซึ่งเจตจำนงให้ผู้กำหนดนโยบายแห่งรัฐได้รับรู้วัตถุประสงค์ของกลุ่ม และพยายามผลักดันให้วัตถุประสงค์นั้นเกิดเป็นนโยบาย หรือนำไปสู่การปฏิบัติ ทั้งนี้ ด้วยการกดดันทั้งทางตรงและทางอ้อมดังเช่นการจัดการชุมนุมสาธารณะ เป็นต้น ดังที่ได้กล่าวแล้ว กลุ่มผลประโยชน์ (Interest Group) หรือกลุ่มกดดัน (Pressure Group) จึงเป็นสถาบันการเมืองที่มีบทบาทในการประสาน ความต้องการของมวลชนผู้เป็นสมาชิกของกลุ่มกับฝ่ายบริหารซึ่งมีหน้าที่ กำหนดนโยบายแห่งรัฐและกำกับกับการปฏิบัติตามนโยบายตามที่กำหนดไว้ตลอดจนประสานกับฝ่ายนิติบัญญัติในการตรากฎหมายอย่างเหมาะสมตามหลักนิติรัฐ จึงเห็นได้ว่า กลุ่มผลประโยชน์และกลุ่มกดดันนี้ ถือเป็นภาพสะท้อนของสิทธิขั้นพื้นฐานของประชาชนในการแสดงออกซึ่งความต้องการของตน (Freedom of expression) ที่ควบคู่กันมา

กับสิทธิในการรวมกลุ่มหรือจัดตั้งกลุ่ม (Freedom of organization) ของตนเอง อันเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของพลเมืองในระบอบประชาธิปไตย (อภิญา รัตนมณฑลมาศ.กลุ่มผลประโยชน์และกลุ่มกดดัน ; เอกสารการสอนชุดวิชาสถาบันและ กระบวนการทางการเมืองไทย.หน้า 192-195 (2557))

พฤติกรรมการแสดงออกทางการเมืองนั้นประชาชนทุกคนมีสิทธิที่จะแสดงความคิดเห็นความรู้สึกของตนเอง มีสิทธิที่จะวิพากษ์วิจารณ์ได้แต่อย่างไรก็ตามทุกอย่างควรจะเป็นไปในทางสร้างสรรค์ ไม่เกินขอบเขตและคำนึงถึงผลของการแสดงออกทางการเมืองนั้นว่าจะส่งผลกระทบต่อสังคมหรือไม่พฤติกรรมแสดงออกที่เหมาะสมจึงเป็นการแสดงสิทธิของ บุคคลที่ถูกต้องในวิถีทางที่ไม่เป็นการละเมิดสิทธิของผู้อื่นเป็นการแสดงความรู้สึกความคิดและความเชื่อของตนออกมาอย่างตรงไปตรงมาและจริงใจ (Jakubowski, 1973 : 28)

ในการชุมนุมทางการเมืองนั้น แต่ละกลุ่มผู้ชุมนุมต้องมีประเด็นหรือเงื่อนไขทางการเมืองก่อนเสมอ ดังนั้น องค์ประกอบแรก คือ เงื่อนไขและข้อเรียกร้องในการชุมนุม ต้องชัดเจนและต้องเป็นที่ยอมรับของกลุ่มผู้ชุมนุมนั้น ๆ ซึ่งเงื่อนไขก็อาจสามารถปรับเปลี่ยนหรือแก้ไข โดยแต่สถานการณ์ทางการเมือง ซึ่งแกนนำในการชุมนุมต้องมีประสบการณ์ ในการจัดการชุมนุม หรือถ้าไม่มีความรู้ความเข้าใจการเมือง เพราะแกนนำในการชุมนุมนั้นส่งผลอย่างมาก ในการประสบความสำเร็จในการปลุกระดม และ การชุมนุมด้วย แกนนำมีส่วนสำคัญในการวางแผน กำหนดกลยุทธ์ การเคลื่อนไหว การบริการจัดการตลอดทางชุมนุม สามารถสร้างความไว้วางใจกับผู้ชุมนุม

หากกล่าวถึงการชุมนุมทางการเมืองในรอบ 15 ปีของประเทศไทย ที่ผ่านมานั้นได้มีกลุ่มผู้ชุมนุมเกิดขึ้นหลายกลุ่ม ทั้ง “กลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย” ที่ก่อตั้งเมื่อ ปี พุทธศักราช 2548 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อขับไล่รัฐบาลของนายทักษิณ ชินวัตร ต่อมาก็มีกลุ่ม “แนวร่วมประชาชนต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ” ที่ก่อตั้งเมื่อปี พุทธศักราช 2550 มีวัตถุประสงค์เพื่อต่อต้านการรัฐประหารในปี พุทธศักราช 2549 เรื่อยมาจนถึงการชุมนุมต่อต้านรัฐบาลของ นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ และกลุ่มต่อมาคือ “คณะกรรมการประชาชนเพื่อการเปลี่ยนแปลงปฏิรูปประเทศไทยให้เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์แบบอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข” ที่มีวัตถุประสงค์ในการการขับไล่รัฐบาลของนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร

โดยในการชุมนุมในช่วงปี พ.ศ.2563 หรือในปัจจุบันการออกมาชุมนุมทางการเมืองของคนรุ่นใหม่ มีการใช้กลยุทธ์ในการจัดการชุมนุมที่สร้างสรรค์มากขึ้น โดยแตกต่างจากการชุมนุมในช่วงก่อน กล่าวคือ ได้มีการชุมนุมของกลุ่มต่าง ๆ ที่อยากเปลี่ยนแปลงประเทศไทยไปในทิศทางที่ดีขึ้น เช่น กลุ่มของ “นักเรียนเลว กลุ่มรักร่วมเพศ หรือ LGBTQ + กลุ่มเยาวชนปลดแอก กลุ่มธรรมศาสตร์

และการชุมนุม” ฯลฯ ที่ได้ออกแบบการชุมนุมแตกต่างกันออกไปอย่างสร้างสรรค์และปราศจากความรุนแรง

เนื้อหา

เสรีภาพในการชุมนุมเป็นหัวใจสำคัญ ของระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย เป็นพื้นฐานที่สำคัญในการที่จะให้ประชาชนได้ออกมาแสดงความคิดเห็นทางการเมือง อีกทั้งเพื่อเปิดโอกาสให้มีการเรียกร้องความต้องการ บอกเล่าความทุกข์ร้อน อีกทั้งรัฐมีหน้าที่ในการบริการสาธารณะให้แก่ประชาชน ในบางครั้งรัฐก็ไม่สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างทันทั่วถึง ทำให้ประชาชนออกมาเรียกร้องสิทธิ ในรูปแบบต่าง ๆ รวมถึงการชุมนุมประท้วง การชุมนุมเป็นหลักสำคัญอย่างหนึ่งที่เสริมสร้างเสถียรภาพภาพของการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ซึ่งเสรีภาพทางความคิดไม่ได้มีแค่การเลือกตั้งเพียงอย่างเดียว แต่หากการชุมนุมประท้วงก็ถือว่าเป็น เสรีภาพในการแสดงออกทางการเมือง ซึ่งแนวความคิดของการมีส่วนร่วมในทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย คือ

1. การมีส่วนร่วมในทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยโดยตรง โดยประชาชนของรัฐทั้งหมดจะร่วมประชุมพิจารณาเรื่องต่าง ๆ หรือทำหน้าที่เป็นสภาเอง ตามทฤษฎีอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชน ซึ่งรุสโซ (Rousseau) เป็นหนึ่งในผู้นำคนสำคัญในการเผยแพร่ความคิดนี้ โดยมีหลักการว่า ประชาชนทุกคนต้องมีส่วนร่วมในการกำหนดกฎเกณฑ์ในสังคม กล่าวคือ ประชาชนต้องมีส่วนร่วมในการบัญญัติกฎหมาย อันเป็นการเจตจำนงร่วมกัน ซึ่งเคยใช้ในบางแคว้นในสวิตเซอร์แลนด์ แต่เมื่อจำนวนประชาชนมากขึ้น การปกครองในระบอบประชาธิปไตยโดยตรง จึงเป็นเรื่องที่ยากแก่ที่จะให้ประชาชนทุกคนใช้อำนาจอธิปไตยด้วยตนเอง

2. การมีส่วนร่วมในทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยแบบตัวแทนหรือประชาธิปไตยโดยอ้อม ตามทฤษฎีอำนาจอธิปไตยเป็นของชาติ ประชาชนจะเลือกผู้แทนทำหน้าที่แทนตนในสภา โดยที่ประชาชนยังพอจะมีช่องทางในการควบคุมการเมืองการปกครองได้บ้างขอบเขตของการมีตัวแทนของปวงชนนั้นต้องเป็นไปอย่างกว้างขวางทั่วไป ประชาชนทั่วไปต้องมีสิทธิที่จะมีตัวแทน สิทธิออกเสียงเลือกตั้งจะไม่เป็นของกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง หรือมีเงื่อนไขกีดกันประชาชนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง และสิทธิพื้นฐาน ของประชาชนต้องได้รับการรับรอง เช่น สิทธิในการพูด การเขียน การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร การนับถือศาสนา และสิทธิที่เท่าเทียมกันในศาล เป็นต้น

3. การมีส่วนร่วมในทางการเมืองของประชาชนในระบอบประชาธิปไตยแบบกึ่งโดยตรง เป็นการนำการมีส่วนร่วมในทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยโดยตรงมาผสมผสานกับ

การมีส่วนร่วมในทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยแบบตัวแทน ซึ่งน่าจะใกล้เคียงกับการมีส่วนร่วมในทางการเมืองของประชาชนในระบอบประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม

4. การมีส่วนร่วมในทางการเมืองของประชาชนในระบอบประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม หรือที่เรียกกันว่า “ประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม” เป็นประชาธิปไตยแบบตัวแทนที่เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในทางการเมืองการปกครองในระดับต่าง ๆ มากขึ้น โดยให้ประชาชนมีอำนาจในการควบคุมและตรวจสอบการทำงานของผู้ที่ได้รับเลือกตั้งให้ใช้อำนาจอธิปไตยแทนตนด้วย มิใช่เพียงมีอำนาจเพียงเป็นที่มาแห่งอำนาจปกครองหรือมีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งเท่านั้นซึ่งลักษณะหรือรูปแบบของการมีส่วนร่วมในทางการเมืองนั้น อาจจะเป็นรูปแบบของการมีส่วนร่วมในทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยโดยตรง อาทิเช่น การออกเสียงประชามติ การเข้าชื่อเสนอกฎหมาย การถอดถอนบุคคลออกจากตำแหน่ง เป็นต้น ประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วมจึงน่าจะอยู่ตรงกลางระหว่างการมีส่วนร่วมในทางการเมืองแบบตัวแทนหรือประชาธิปไตยโดยอ้อมที่ประชาชนมีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งอย่างเดียว กับการมีส่วนร่วมในทางการเมืองตัวแทนซึ่งประชาชนได้มีส่วนร่วมในทางการเมือง ในรูปแบบของประชาธิปไตยโดยตรงควบคู่กันไปด้วย²

5. การมีส่วนร่วมในทางการเมืองแบบพหุการเมือง เป็นการยอมรับหลักการการมีส่วนร่วมในทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม โดยการมีส่วนร่วมในทางการเมืองแบบผู้แทน เช่น การเลือกตั้ง เป็นต้น เพื่อให้ได้ผู้แทนไปทำหน้าที่แทนตน และการมีส่วนร่วมในทางการเมืองโดยตรง เช่น การเข้าชื่อเสนอกฎหมาย การออกเสียงประชามติ เป็นต้น ยังยอมรับการมีส่วนร่วมในทางการเมืองที่เปิดโอกาสให้ประชาชนกลุ่มต่าง ๆ ได้มีสิทธิส่วนร่วมในทางการเมืองเท่าเทียมกัน และปฏิเสธการผูกขาดอำนาจทางการเมืองให้เป็นของกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง การมีส่วนร่วมในทางการเมืองแบบพหุการเมืองจึงต้องยอมรับภาวะความเป็นพหุสังคม อันเป็นการเคารพความแตกต่างและความหลากหลาย และระบอบประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม (ปริญญญา เทวานฤมิตรกุล, การมีส่วนร่วมในทางการเมืองของประชาชนในรัฐธรรมนูญฉบับใหม่กับความเป็นประชาธิปไตยทางตรง, วารสารกฎหมายปกครอง (สิงหาคม 2541))

ทำไมจึงเกิดการชุมนุมประท้วงขึ้น อาจสรุปถึงสาเหตุของการชุมนุมประท้วงได้ ดังนี้

1. การขาดความศรัทธาต่อระบบการเมืองกล่าวคือถ้าเมื่อใดประชาชนขาดความศรัทธาต่อระบบการเมืองที่เป็นอยู่ เช่น ไม่พอใจผู้นำ ขาดความเชื่อถือสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร โดยมีความคิดว่าบุคคลเหล่านี้พยายามกอบโกยผลประโยชน์ส่วนตัวมากกว่าจะดูแลผลประโยชน์ของประชาชน สิ่งเหล่านี้จะนำไปสู่การขาดความไว้วางใจ ผลก็คือ ประชาชนจะไม่เรียกร้องภายในแบบ

แผนประชาธิปไตย แต่จะหันไปใช้วิธีการนอกแบบมากขึ้น ซึ่งได้แก่การประท้วงเพื่อให้รัฐบาลหรือผู้รับผิดชอบได้ตระหนัก

2. ความไม่พอใจในการบริหารงานของรัฐบาลหรือระบบราชการที่ล่าช้า (Political Dissatisfaction) ไม่ค่อยตอบสนองต่อความต้องการของประชาชน ได้เพิ่มพูนความไม่พอใจของประชาชนมากขึ้น

3. สมรรถนะทางการเมืองในการตอบสนองความต้องการของประชาชน การพัฒนาสถาบันการเมืองในระดับต่ำ สถาบันการเมืองไม่มีสมรรถนะที่จะตอบสนองความต้องการของประชาชนอย่างมีประสิทธิภาพ ความรุนแรงของประชาชนจะยิ่งเพิ่มมากขึ้น จนนำไปสู่การไร้เสถียรภาพทางการเมืองในที่สุด (ศิระชัย โชติรัตน์ สถานภาพและแนวโน้มการชุมนุมเรียกร้องของราษฎรและกลุ่มพลัง, 2540)

การที่จะทำให้เกิดความประสบผลสำเร็จ จำเป็นที่ต้องมีกลยุทธ์ที่ดีในการชุมนุมเคลื่อนไหว ทั้งนี้ตลอดการชุมนุมที่ผ่านมา สามารถสรุปรูปแบบและวิธีการได้ คือ การเคลื่อนมวลชนที่เป็นระบบ โดยเฉพาะการนำมวลชนเคลื่อนที่ไปยังจุดสำคัญต่าง ๆ ซึ่งในการจัดการชุมนุมครั้งแรก ๆ พบว่าจะมีการจัดการชุมนุมอยู่ใน/พื้นที่ตั้ง ซึ่งการชุมนุมลักษณะนี้ง่ายต่อการจัดการด้านการรักษาความปลอดภัย และยังไม่ส่งผลกระทบต่อผู้อื่นในสังคม แต่การเคลื่อนมวลชนก็เป็นอีกกลยุทธ์ที่ถูกนำมาใช้เพื่อเพิ่มแรงกดดันต่อข้อเรียกร้องที่มีต่อฝ่ายผู้ถืออำนาจรัฐรวมถึงเพื่อปลุกเร้าผู้ชุมนุมให้มีความตื่นตัวอยู่เสมอทั้งนี้ในการชุมนุมของแต่ละกลุ่มที่ผ่านมาใช้เวลาค่อนข้างนาน ทำให้ทั้งทรัพยากรคน ทรัพยากรอื่น ๆ ลดลงตามระยะเวลา จึงมีการใช้กลยุทธ์การสร้างวาทกรรมซึ่งส่งผลต่อจิตใจของผู้ร่วมชุมนุม และ อีกกลยุทธ์ที่ถูกนำมาใช้ในระหว่างการชุมนุมเคลื่อนไหวคือการรวมตัวแสดงพลังซึ่งเป็นกลยุทธ์การแสดงให้เห็นถึงความต้องการโดยมีความผูกโยงความสำคัญในด้านจำนวนและความชอบธรรมในการชุมนุมการสร้างวาทกรรมก็เป็นอีกกลยุทธ์ที่ถูกนำมาใช้ซึ่งง่ายต่อการทำความเข้าใจของผู้ชุมนุมและสังคมโดยทั่วไป รวมถึงการสื่อสารกับมวลชนที่สนับสนุน สังคมโดยทั่วไปโดยอาศัยช่องทางต่าง ๆ และการสร้างสถานการณ์เพื่อประโยชน์ต่อการชุมนุม (ยรรยง ผ่อง และ ศุภวัฒน์กร วงศ์ธนวุธ (2558)การจัดการชุมนุมทางการเมือง.วารสารบัณฑิตศึกษา มนุษยศาสตร์สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น)

ลักษณะและวิธีการของเสรีภาพในการชุมนุมโดยสงบของประชาชน อาจแบ่งได้ 2 ลักษณะ คือ

1. การชุมนุมสาธารณะ (Assembly) คือการรวมกลุ่มรวมตัวกันของประชาชน เพื่อแสดงความคิดเห็นที่ขัดแย้งหรือสนับสนุนต่อรัฐบาล หรือเรียกร้องขอความเป็นธรรมจากรัฐ โดยการ

ชุมนุมจะต้องชุมนุมในที่สาธารณะกลางแจ้งอยู่กับที่ไม่มีการเคลื่อนย้ายไปมา และจะต้องมีวัตถุประสงค์ที่สุจริตไม่ก่อให้เกิดความวุ่นวายในบ้านเมืองไม่ขัดต่อหลักการรักษาความสงบเรียบร้อยของบ้านเมือง

2. การเดินขบวน (Demonstration) คือการชุมนุมสาธารณะที่มีการเดินขบวนไปตามท้องถนน และเคลื่อนย้ายการชุมนุมไปในสถานที่ต่าง ๆ โดยมีการถือป้ายเรียกร้อง ป้ายประท้วง ซึ่งการเดินขบวนจะต้องไม่ขัดต่อหลักความสะดวกของประชาชนที่จะใช้ทางสาธารณะและต้องไม่ขัดต่อหลักความสงบเรียบร้อยของบ้านเมือง (pratheuagrattana, chalat. (2020). คานธีกับการชุมนุมประท้วงในสังคมไทย. King Prajadhipok's Institute Journal) หรืออาจใช้ความคิดสร้างสรรค์ที่ทำให้การชุมนุมนั้นไม่เครียด และเสียดสีรัฐบาลได้แบบเจ็บแสบ

การชุมนุมประท้วงตั้งแต่ปี 2540 จนถึงปัจจุบัน เกิดขึ้นเป็นระยะ ๆ อาทิ โครงการโรงไฟฟ้าพลังงานความร้อนจากถ่านหิน (หินกรูด) ในช่วงเดือนธันวาคม พ.ศ.2541 ชาวบ้านได้ชุมนุมคัดค้านโครงการฯ และได้ปิดถนนเพชรเกษมบริเวณสี่แยกบ่อนอก จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โครงการท่อส่งก๊าซและโรงแยกก๊าซไทยมาเลเซีย เป็นโครงการพัฒนาขนาดใหญ่ที่มีความต่อเนื่องมาตั้งแต่อดีต ผ่านรัฐบาลมาหลายสมัย จนกระทั่งเมื่อมีการประชุมคณะรัฐมนตรี ณ โรงแรมเจบีหาดใหญ่ ในวันที่ 20 ธันวาคม 2545 กลุ่มผู้คัดค้านโครงการได้เคลื่อนขบวนไปเพื่อขอยื่นหนังสือต่อนายกรัฐมนตรี โดยมีการตกลงกันว่าห้ามผู้มาชุมนุมพกอาวุธและไม่ใช้ความรุนแรง ผู้ตีหม้อหรือของมีนเมาไม่ให้เข้าร่วมชุมนุม และผู้มาชุมนุมก็ได้เคลื่อนขบวนชุมนุมเพื่อมุ่งหน้าไปยื่นหนังสือ จนกระทั่งตำรวจเข้าสลายการชุมนุมจนเกิดการปะทะกัน (คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ผลการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชน กรณีความรุนแรงอันเนื่องมาจากโครงการท่อส่งก๊าซไทย-มาเลเซีย ,2547.)

โดยการชุมนุมในปี พ.ศ.2563 ที่มีการชุมนุมประท้วงรัฐบาลของพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ซึ่งถือว่าการชุมนุมของคนรุ่นใหม่เพราะผู้ที่เข้าร่วมชุมนุมส่วนใหญ่ เป็นนิสิต นักศึกษา หรือมีแม้กระทั่งเด็กนักเรียนมัธยมเข้าร่วมชุมนุมด้วย ถึงแม้จะมีประชาชนวัยอื่น ๆ เข้าร่วมด้วย แต่แกนนำก็ยังเป็นนักศึกษา โดยการชุมนุมในครั้งนี้ เป็นการชุมนุมที่แตกต่างจากการชุมนุม ที่เคยมีในประวัติศาสตร์ไทยเพราะว่าได้มีการนำสัญลักษณ์จากภาพยนตร์ การแต่งเพลงล้อเลียน การใช้แอปพลิเคชัน การนัดหมายการชุมนุมอย่างรวดเร็ว การใช้คำศัพท์ที่แปลกใหม่ที่รู้จักในกลุ่มผู้ชุมนุม มาใช้ในการชุมนุม ดังนี้

1. สัญลักษณ์ 3 นิ้ว การชู 3 นิ้ว (นิ้วชี้, นิ้วกลาง, นิ้วนาง) โดยมีการกล่าวว่าสัญลักษณ์นี้มาจากภาพยนตร์ที่ชื่อว่า “The hunger games” ที่มีตัวละครเอกของเรื่องได้มีการชู 3

นี้ว เพื่อให้ความหมายให้ความหมายว่า ขอบคุณ,สรรเสริญ และลาก่อน ซึ่งถูกใช้ในการต่อต้านอำนาจของผู้นำ แต่ในอีกด้านรัฐบาลไทยได้ทำการโพสต์ข้อความลงทางโซเชียลมีเดีย ผ่านแอคเคาน์ของศูนย์ปฏิบัติการนายกรัฐมนตรี ว่าการชูสัญลักษณ์ 3 นิ้ว หมายความว่า การปฏิญาณของลูกเสือ 3 ข้อ คือ จงรักภักดี ต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ แต่อย่างไรก็ตามที่มาของสัญลักษณ์ 3 นิ้วที่แท้จริงนั้นเกิดขึ้นจากประวัติศาสตร์การปฏิวัติฝรั่งเศส ในช่วงปีคริสต์ศักราช 1789-1799 ซึ่งมีความหมายว่า “เสรีภาพ เสมอภาค และภราดรภาพ” ซึ่งถูกบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญฝรั่งเศส ปีคริสต์ศักราช 1946 และ 1958

2. การแต่งเพลงล้อเลียน มีการเริ่มต้นมาจากการจัดกิจกรรม “วิ่งกันนะแฮมทาโร่” ที่บริเวณอนุสาวรีย์ประชาธิปไตยของกลุ่มเยาวชน เมื่อวันที่ 26 กรกฎาคม 2563 โดยมีการใช้เพลงประกอบการ์ตูนเรื่องแฮมทาโร่ ถูกนำมาดัดแปลงเนื้อเพลงที่มีเนื้อหาตอนหนึ่งว่า “อาหารที่ชอบที่สุดคือเงินภาษีประชาชน ยุบสภา ยุบสภา ยุบสภา” พร้อมกับการเดินวนรอบอนุสาวรีย์ประชาธิปไตยถือเป็นการเปรียบเทียบให้เห็นว่าการเมืองไทยตกอยู่ในวัฏจักรของความล้มเหลวเหมือนแฮมทาโร่ที่วิ่งวนอยู่ในวงล้อและกลุ่มผู้ชุมนุมมีความต้องการที่จะทำลายวงล้อดังกล่าวนี้

3. การใช้แอปพลิเคชันสำหรับการชุมนุม โดยโปรแกรมที่ว่า คือ Telegram ซึ่งเป็นโปรแกรมที่ใช้สื่อสารข้อมูลของกลุ่มเยาวชนปลดแอก โดยTelegramถือกำเนิดขึ้นที่ประเทศรัสเซีย ใช้สำหรับการรับ-ส่งข้อความนิยมใช้ในกลุ่มต่อต้านรัฐบาลในหลายประเทศ มักจะใช้ในการนัดหมายเดินขบวนประท้วงหรือในบรรดาการต่อต้านรัฐบาลซึ่งTelegramเป็นแอปพลิเคชันป้องกันข้อมูลรั่วไหลได้ดีเยี่ยม

4. การใช้คำศัพท์แปลกใหม่ ซึ่งจะเป็นคำศัพท์ที่ถูกคิดค้นขึ้นมาเพื่อใช้ในการชุมนุมของคนรุ่นใหม่ ยกตัวอย่างเช่น

4.1) เกียม แปลว่า เตรียม เป็นคำกริยาที่แสดงถึงการเตรียมพร้อมต่อสถานการณ์ที่กำลังจะเกิดขึ้น

4.2) แกง,แกงหม้อใหญ่ แปลว่า แกง คือ การกลั่นแกล้ง แกงหม้อใหญ่ คือ การกลั่นแกล้งแบบรุนแรง

4.3) แกงเทโพ แปลว่า การแกล้งตำรวจซึ่งมาจาก แกง คือ การกลั่นแกล้ง เท คือ เทหัง โพ คือ โปลิซ Police หรือ ตำรวจ

4.4) ปฏิบัติการจึก แปลว่า การสับขาหลอกถือเป็นการวางกลยุทธ์การต่อสู้ การวางแผน การวางแผนมาก ในมือของคณะราษฎร

4.5) นาทาชา โรมานอฟ แปลว่า สายลับที่มาสังเกตการณ์ในมือของเหล่าผู้ชุมนุม
นาตาชา โรมานอฟ คือ ฮีโร่ที่ในภาพยนตร์เรื่อง Black Widow

4.6) CIA และหน่วยเคลื่อนที่เร็ว แปลว่า รถเข็นพ่วงขายของ รถลูกชิ้น รถปลาหมึก และอื่น ๆ ที่ทราบข่าวการมีมือบ่อนใคร

4.7) เบียร์คริสตัล แปลว่า กลุ่มผู้เข้าร่วมการชุมนุม หรือ คณะราษฎร

4.8) วันกินข้าวที่ไหน แปลว่า วันนี้จะมีมือที่ไหน

4.9) FBI แปลว่า Food & Beverage Institute คือ กลุ่มหน่วยงานที่สนับสนุนน้ำและอาหารภายในมือ

4.10) มือคค่า หรือ กาแฟ แปลว่า กลุ่มตำรวจ

5. การใช้กลยุทธ์การชุมนุมแบบใหม่ เป็นการเน้นการใช้กลยุทธ์ที่เรียกว่า “Flash mob” หรือการรวมตัวชั่วพริบตา จากนั้นก็สลายตัว มักจะทำเพื่อจุดประสงค์การบันเทิง การล้อเลียน การแสดงออกทางศิลปะ และการแสดงออกทางการเมือง

สรุป

จากการทำบทความข้างต้นนั้น สรุปได้การแสดงออกทางการเมืองของคนรุ่นใหม่ได้สร้างและเปลี่ยนแปลงความคิดที่ว่าชุมนุมต้องมีความรุนแรงเหมือนการชุมนุมทางการเมืองในยุคก่อน ๆ ไม่จำเป็นต้องใช้ความรุนแรง และจะต้องมีวัตถุประสงค์ที่สุจริตไม่ก่อให้เกิดความวุ่นวายในบ้านเมืองไม่ขัดต่อหลักการรักษาความสงบเรียบร้อยของบ้านเมือง หากแต่มีการปราศรัยประณอมและใช้เหตุผล ดูแบบอย่างได้จากการชุมนุมในปัจจุบัน ที่มีการใช้วิธี และ กลยุทธ์ที่แปลกใหม่เพื่อให้การชุมนุมเป็นแบบกิจกรรมสันติการ ดังที่จะกล่าวได้ว่า การชุมนุมของคนรุ่นใหม่ในครั้งนี้เป็นการชุมนุมที่สร้างสรรค์และปราศจากความรุนแรง ใช้กิจกรรมมาทำให้ไม่เครียด แต่เสียสละรัฐบางอย่างเจ็บแสบ

องค์ความรู้ที่ได้รับ

จากการที่ได้ศึกษาและจัดทำบทความเกี่ยวกับการแสดงออกทางการเมืองอย่างสร้างสรรค์ตามที่กล่าวไปในข้างต้น ได้ทราบถึง แนวคิดในการมีส่วนร่วมทางการเมือง การชุมนุมในประเทศไทยตลอดระยะเวลา 15 ปีหลังจากนี้ว่ามีการจัดตั้งเพื่อวัตถุประสงค์ใด อะไรเป็นสาเหตุและสิ่งกระตุ้นในการออกมาชุมนุม ลักษณะและวิธีการของเสรีภาพในการชุมนุมโดยสงบของประชาชน ศึกษาเกี่ยวกับการแสดงออกทางการเมืองของเยาวชนคนรุ่นใหม่ที่มีการสร้างสรรค์วิธีการชุมนุมให้

สร้างสรรค์และปราศจากความรุนแรงใช้ความคิดสร้างสรรค์ที่ทำให้การชุมนุมนั้นไม่เครียด และเสียด
 สี่รัฐบาลได้แบบเจ็บแสบ ได้แก่ 1) การใช้สัญลักษณ์ 3 นิ้ว 2) การแต่งเพลงล้อเลียน 3) การใช้
 แอปพลิเคชันสายรับการชุมนุม 4) การใช้คำศัพท์ที่แปลกใหม่ และ 5) การใช้กลยุทธ์ในการชุมนุม
 ที่แปลกใหม่

เอกสารอ้างอิง

- คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ. (2550). รายงานผลการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชน
 กรณีความรุนแรงอันเนื่องมาจากโครงการท่อส่งก๊าซไทย-มาเลเซีย 2547. กรุงเทพฯ :
 สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ.
- นรนิติ เศรษฐบุตร, สมคิด เลิศไพฑูรย์และสายทิพย์สุดติพันธ์ . 2541. การมีส่วนร่วมของชุมชนในการ
 พัฒนา ประชาธิปไตย : องค์การบริหารส่วนตำบล.กรุงเทพฯ : กองการพิมพ์สำนักงาน
 เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.
- ปริญญา เทวานฤมิตรกุล. การมีส่วนร่วมในทางการเมืองของประชาชนในรัฐธรรมนูญฉบับใหม่กับ
 ความเป็นประชาธิปไตยทางตรง. วารสารกฎหมายปกครอง (สิงหาคม 2541) : 57 - 81.
- ยรรยง ผิวก่อง และ ศุภวัฒนากร วงศ์ธนวสุ(2558)การจัดการชุมนุมทางการเมือง.วารสาร
 บัณฑิตศึกษามนุษยศาสตร์สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- ศิระชัย โชติรัตน์ สถานภาพและแนวโน้มการชุมนุมเรียกร้องของราษฎรและกลุ่มมีพลัง , 2540
 เอกสารวิจัยส่วนบุคคล หลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักร รุ่นที่ 40 .
- อภิญา รัตนมงคลมาศ.กลุ่มผลประโยชน์และกลุ่มกดดัน ; เอกสารการสอนชุดวิชาสถาบันและ
 กระบวนการทางการเมืองไทย.หน้า 192-195 (2557)
- Jakubowski, P. 1973. An Introduction to Assertive Training Procedures for
 Woman.Washing, D.C.: American Personal and Guidance Association.